

SCHÉMA DOMÁCEJ RODINNEJ LITURGIE

VEĽKÝ PIATOK

(s prípadným vyložením a uctením plaščenice
resp. ikony alebo kríža)

Na Veľký piatok popoludní alebo večer (po 15:00).

K rodinnému sláveniu, ak je to možné, je vhodné prestrieť na stôl slávnostný obrus (najlepšie v obývačke, prípadne v jedálenskom kúte alebo v kuchyni), do stredu položiť kríž, zapáliť sviecu, položiť Sväté písmo, z ktorého otec prečíta evanjelium, prípadne aj ikonu a do vázy možno vložiť kvety alebo bahniatka. Tiež je vhodné sa slávnostne obliečť (ako keď ideme do chrámu), vypnúť televízor, odložiť mobilný telefón.

Kedže ide o úctu k Ježišovi Kristovi znázornenému na plaščenici, je vhodné ju alebo ikonu Ježiša Krista (najlepšie ikonu s trpiacim Kristom, prípadne kríž) položiť na stôl.

Jednotlivé časti (všetky alebo niektoré) je možné buď recitovať alebo – ak to rodina ovláda – spievať.

ÚVOD

Stojí sa

Otec rodiny (resp. najstarší člen rodiny): Molítvami svätých otéc nášich, Hóspodi Isúse Christé Božé náš, pomíluj nás. (*Možno sa pritom prezehnať.*)

Rodina: Amíň.

Môže (nemusí) nasledovať Načalo obyčajne:

Otec: Sláva tebí Božé náš, sláva tebi.

Rodina: Carjú nebésnyj Utíšiteľu, Duše ístiny, iže vezdí sýj, i vsja ispolňájaj, sokróvišče blahích i žízni podáteľu, prijdí i vselísja v ny, i očisti ny ot vsjákija skvérny, i spasí Bláže, dúšy náša.

Otec: Svatýj Bóže, svatyj Krípkij, svatyj Bezsmértnyj, pomíluj nas.

Rodina: Svatýj Bóže, svatyj Krípkij, svatyj Bezsmértnyj, pomíluj nas.

Otec: Svatýj Bóže, svatyj Krípkij, svatyj Bezsmértnyj, pomíluj nas.

Rodina: Sláva Otcú i Sýnu, i Svatotómu Dúchu.

Otec: I nyňi, i prísno, i vo víki vikov. Amíň.

Rodina: Presvätája Trójce pomíluj nás, Hóspodi, očisti hrichi náša, Vladýko prostí bezzakónija náša, Svatýj, posítí, i iscilí némošči náša, ímene Tvojeho rádi.

Otec: Hóspodi pomíluj, Hóspodi pomíluj, Hóspodi pomíluj.

Rodina: Sláva Otcú i Sýnu, i Svatotómu Dúchu.

Otec: I nyňi i prísno, i vo víki vikov. Amíň.

Rodina: Otče naš, íže jesí na nebesích, da svätítsja ímja tvojé, da priídet cárstvие tvojé, da búdet vóľa tvojá jáko na nebesí i na zemlí. Chlieb naš nasúščnyj dážď nám dnes, i ostávi nám dólhi náša, jákože i my ostavľájeme dolžnikóm násym, i ne vvedí nas vo iskušénije, no izbávi nas ot lukávaho. Jáko tvojé jest cárstvo, i síla, i sláva, Otcá i Sýna, i Svätáho Dúcha, nýni, i prísno, i vo víki vikov. Amíň.

MENLIVÉ ČASTI

Stojí sa

Rodina spieva alebo recituje príslušné menlivé časti sviatku (tropáre, ktoré sú nižšie). Počas spevu si možno uctiť Ježiša Krista na plaščenici (ikone resp. kríži) trojtým úkonom (klaňaním sa).

Tropár, 2. hlas

Blahoobráznyj Jósif, * s dréva sném prečístoje Ťílo Tvojé, * plaščaníceju čístoju obvív, * i voňámi vo hróbi nóni pokrýv položí.

Sláva Otcú i Sýnu, i Svätómu Dúchu i nyni i prísno, i vo víki vikov. Amíň.

Mironósicam ženám pri hróbi predstáv ánhel vopijáše: – míra mértvym súť prilíčna, – Christós že istlínija javíjsja čúžd’.

EVANJELIUM (Mt 27, 1 – 61 alebo jeho časť)

Stojí sa

Otec: Ot Matheja svätáho Jevánhelija čítanie.

Hned' nasleduje čítanie. Otec: A jak nastalo rano, všytky archijereji i staršy (*naroda*) radilí sja, jak Isusa ubítí. I zvazalí joho, odvelí i peredalí oblastnomu vladarjovî Pontiji – Pilatovi.

Jak Juda, kotryj Isusa zaprodav, vîd'iv, že joho odsudilí, z žaľu vernuv trídcjať striborňakiv archijerejam i staršym, i poviv: „Ja zhrišv, bo ja zaprodav nevinnu krov.“ No oní jomu povilí: „Što nam do toho? Ty znaš!“ A (*Juda*) v cer'kví striborňaky odšmarív i odyšov. Počim pišov i zavisív sja. A archijereji vzjalí striborňaky i povilí: „Ne je dostoje datí jich do cer'kovnej kasy: bo to je cina krovlí.“ Poradilí sja i kupilí za nîch hornčar'ske pole, na pohribaňa čudžinciv. Zato toto pole doteper' nazývať sja pole krovlí. Tohdy sja spovnílo, što poviv prorok Jeremija: - Vzjalí trídcjať striborňakiv, cinu toho, kotryj byv ocinenyj synamô Izraiľa, i dalí jich za hornčar'ske pole, jak mi nakazav Hospod'.

Isusa prívelí pered oblastnomo vladarja. A oblastnyj vladar' sja ho oprosív: „Ty - car' judejskyj?“ Isus jomu poviv: „Ty hovoríš.“ A kolí joho

archijereji i staršy obvīňalí, vin nîč ne odpovidav. Tohdy jomu Pilat poviv: „Ne čuješ, kíľko toho protív tebe svidčať?“ No vin jomu ne odpoviv ani na jedno slovo. A Pilat sja barz čudovav.

Na prazdník Paschy mav oblastnyj vladar' obyčaj pustítí jednoho vjazňa, kotreho sobi narod vybrav. Tohdy byv u vjazníci vjazeň, što sja zvav Varava, o d'ilach kotreho všytky znali. Jak sja poschodili, Pilat jim poviv: „Kotreho (z tych dvoch) chočete, žeby ja vam pustív? Varavu, abo Isusa, kotreho zvu' Christos?“ Bo znav, že Isusa vydalí zato, bo jomu zavídilí.

A jak sîd'iv na sudîšči, joho žena jomu po sluhovî odkazala: „Ne rob nîč tomu spravedlîvomu, bo ja dnes' u sňi pro ňoho mnoho terpila.“ No archijereji i staršy nahvarili ľudej vybrať Varavu, a Isusa zmarnovať. Pilat sja zvidovav: „Koho z tych dvoch chočete, žeby ja vam pustív?“ Oni povili: „Varavu.“ Pilat sja oprosív: „A što zrobítí z Isusom, kotreho zvu' Christos?“ A všytky jomu odpovili: „Naj bude rospjaty!“ Oblastnyj vladar' poviv: „Što take plane zrobív?“ No oni išči sîlňiše kríčali: „Naj bude rospjaty!“

Jak Pilat vîd'iv, že nîč ne zmože a nespokij vzrostat', vzjav vodu, pered očamî naroda omyv sobi ruky i poviv: „Ja ne mam vîny na krovli toho spravedlîvoho. Znajte o tím!“ A narod odpoviv: „Joho krov na nas i na našych d'it'och!“ Tohdy jim pustív Varavu. Isusa dav zbičovatî i peredav na rospjaťa.

Tohdy vojaky oblastnomo vladarja odveli Isusa do pretorija i zaklíkalí všytkých vojakiv. Rozbleklí joho, odili do červenoho plašča, vypleli vinec' iz terňa, položili jomu na holovu a do pravoj ruky dalí paľicju. Kl'akalí pered ním, smijali sja z ňoho i hovorili: „Raduj sja, carju judejskyj.“ Pľuvalí na ňoho, brali paľicju i bili joho po holovi. A jak sja nasmijali z ňoho, znaли z ňoho červený plašč, odili ho do joho oblečiňa i velí na rospjaťa.

A jak vychodili, stritili čolovika z Kirinej, kotryj sja zvav Simon. Toho príslovali nestí Isusiv krest. Jak vojaky príšli na misce nazvane Golgofta, što značiť misce lebok, dalí jomu pítí ocet zmišanyj iz žovčov. A vin, jak prijav, ne choťiv pítí. A jak joho rospjalí, metalí žreb i d'ilíli sobi joho oblečiňa. Sîdilí tam i dozerali na ňoho. Nad holovu jomu príbili tabličku, na kotrij byla napísana joho provína: „Toto je Isus, car' judejskyj.“

Tohdy rospjalí z ním i dvoch rozbiňníkov: jednoho na pravij a druhoho na ľivij storoňi. A toty, kotry tamady perechodili, obražali joho, krutili holovamii hovorili: „Ty, kotryj burjaš cer'kov a za trí dni jej znova buduješ, sochraň samoho sebe. Kid' ty Syn Božej, zyjd' iz kresta.“ Tak samo posmivali sja jomu i archijereji, učiteľi Zakona, staršy i farizeji. Hovorili: „Druhych sochraňav, a sebe ne može sochraníti? Kid' vin car' Izraiľa, naj teper' zyjde

z kresta, a my v ňoho uviríme! Vin naďijav sja na Boha, naj ho teper' vyslobodiť, kia' mat' d'aku. Bo poviv: - Ja - Syn Božej . - "Tak samo posmivali sja jomu i rozbijníky, kotry byli rospjaty vjedno z ním.

A od dvanadciatohodiny nastala tma po ciľji zemľi do hodiny tret'oj. O tret'ej hodine Isus skríknuv sílnym holosom: „Ili, ili, lima savachtani“, što značiť: „Bože mij, Bože mij, čom ty mene ochabív?“ Jak toto čuli dakotry iz tych, što tam stojali, hovorili: „Klíče (proroka) Iliju.“ I takoj jeden iz nich pobil, vzjav hubku, namačav do vinctu, naďiv na palieču i dav jomu pít. No ostatní hovorili: „Ochab tak, naj vídime, ci jomu príjde Ilija pomoči.“ Isus poťim znova skríknuv sílnym holosom i oddav ducha.

I smot', cer'kovna opona rozderla sja na dvoje, od ver'chu až dolov, zemľa sja zatrjasla, skaly sja rospali, hroby sja otvorili a ľila mnohych pomeršych svätých voskresli. Vyšli z hrobiv a po jeho voskresení vošli do svjatoho mista i pojavili sja mnohym. A stotník i toty, kotry iz ním dozerali na Isusa, jak vidieli zemľitrjasinu i toto, što sja dilo, perestrašili sja i hovorili: „Vin byv spravdy Syn Božej.“

Bilo tam i mnoho žen, kotry išli za Isusom iz Galileji i prisluhovali jomu. Smotrieli zdaleka. Midži níma byla Marija Magdalína, Marija - mati Jakova i Josiji, i mati Zevedejovych syňiv.

A jak sja zmerklo, príšov bohaty čolovik iz Arimatejji, kotryj sja zvav Josif i tyž byv Isusovym učeníkom. Vin išov ku Pilatovi i prosiv Isusove ľilo. Tohdy Pilat nakazav ľilo dať. Josif vzjav ľilo, zavíva do čisteho polotna i položiv do svoho novoho hroba, kotryj vytiesav do skaly. Dveri hroba prívali velikym kamiňom i odyšov. A byla tam i Marija Magdalína i druhá Marija, kotry siďili prosto hroba.

Sedí sa

Na tomto mieste je možné (nemusí to však byť) krátke zdieľanie sa s prečítaným Božím slovom a tajomstvom sviatku. Otec môže otázkami pomôcť napr. takto: O čom hovorí toto Evanjelium, toto Božie slovo? Ako sa nás týka? Ako súvisí s naším/mojím životom? Čo mi toto Božie slovo hovorí pre môj život? Čo nás v tomto Božom slove zaujalo? Ako súvisí so sviatkom? ...

Rodina si kľakne k plačenici (alebo k ikone trpiaceho Krista, alebo ku križu) a modlia sa spolu:

Hospodi Isuse Christe Bože naš, blahoslavime ťa i veličame jak svojoho Spasiteľa, Izbaviteľa i najvyššeho Blahoditeľa. Dožyciv jes nam perežiť svjatu postnu dobu i dosiahnuti až svjatyj deň voskresenia tvojoho priateľa Lazarja i slavnyj vchod do Jerusalima. Vjedno s izrael'skyma ďitmi, kotry

trimali v rukach olivovy holuzky, za likovaňa „Osanna na vysotach!“ sme ťa doprovodili do chramu. Byli sme svidkami i tvojoho spasiteľnoho presvjatohho terpiňa. Klaňali sme sa tì rospjatomu na Krestí. Do hrobu sme položili tvoje Božestvenne Čilo. A teper stojime na porozi tvojoho slavnoho voskresiňa. Padame na kolína pered tvojim svätym hrobom i serdečno ťa prosime za tvojich sluhov, ktorí prišli (do toj svatoj cerkvi), žeby ťa veličali. Prijmij jich smirenne ispovidaňa hríchov i pravdive pokajaňa, tak jak jes prijav mytarjovy vzdychy.

Pro tvoje slavne voskresiňa jim odpušť všytky hríchy i očist' jich, jak jes očistiv kajušusja hrišnicu. Posanuj jich, jak jes posanovav Petra, ktorý odrik sja od tebe, a potím hirko plakav. Napovň jich serdcja smirennym strachom Božym i daj, žeby ťa pravdivo ľubili cilym serdcjom i povnili tvoju voľu. Podaj jim blahodať, žeby sja vse dostojno pričaščali tvojoho svjatohho Čila i Krovli a stalisja naslúdnikami tvojoho nebesnoho carstva vjedno so všetkyma svyatyma. Bo ty jes naš Spasiteľ i Čolovikoľubec. Proto ti vozsyłame slavu, blahodariňa, česť i pokloňiňa vjedno s Otcjom i s presvätym i životvornym Duchom, teper i vše i na viky vikiv. Amiň.

ZÁVER

Rodina: Dostójno jéšť jáko voístinnu blažiti Ťá Bohoródicu, prisnoblažénnuju i preneporóčnuju, i Máter Bóha nášeho. Čestníjšuju Cheruvím, i slávňijšuju bez sravnénija Serafím, bez istlínija Bóha Slóva rózdšuju, súščuju Bohoródicu ťa veličájem.

Sláva Otcú i Sýnu, i Svätómu Dúchu i nyňi i prísno, i vo víki vikov. Amiň. Hóspodi, pomíluj. Hóspodi, pomíluj. Hóspodi, pomíluj. Blahosloví.

Otec: Hóspodi, Isuse Christe, Syne Božij, molítvami prečistýja svojejá Mátere, prepodobných i bohonósnych otéc nášich, i všich svätých pomíluj i spasí nás, jáko bláh i čelovikoľubec. (*Možno sa pritom prežehnať.*)

Rodina: Amiň.

Na záver sa možno ešte pomodiť alebo zaspievat'.

Rodina: Hóspodi Isúse Christé, Sýne Božij, pomíluj mjá hríšnaho. (3x)

